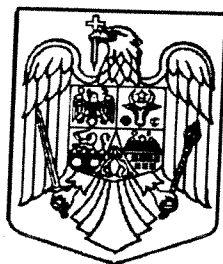

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

ROMÂNIA

**CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII
PLENUL**

HOTĂRÂREA nr. 994

din 26 mai 2009

Analizând Propunerea legislativă privind Codul penal, transmisă spre
avizare de Parlamentul României - Senat;

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind
Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare;

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. Avizează favorabil Propunerea legislativă privind Codul

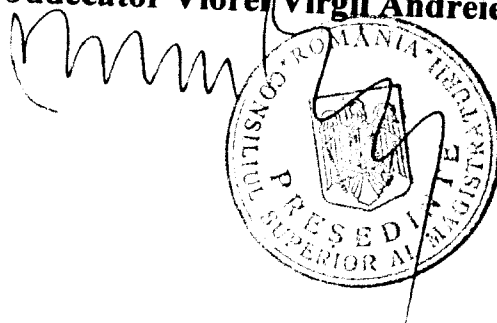
Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6
Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01
Web: www.csm1909.ro

penal, cu observațiile și propunerile prezentate în anexa care face parte
integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. Hotărârea se comunică Parlamentului României - Senat.

Data în București, la 26 mai 2009

PREȘEDINTE,
Judecător Viorel Virgil Andreieș

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior
al Magistraturii nr. 994 din 26 mai 2009*

AVIZ

referitor la Propunerea legislativă privind Codul penal

În urma examinării Propunerii legislative privind Codul penal, transmisă spre avizare de Parlamentul României - Senat,

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, în baza Hotărârii nr. 994 din 26 mai 2009 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii,

Avizează favorabil Propunerea legislativă privind Codul penal, cu observațiile și propunerile prezentate în cele ce urmează:

La art. 7 alin. (2), considerăm că pentru a se asigura respectarea principiului legalității incriminării, consacrat de art. 1 din Proiect, este necesar ca momentul ieșirii din vigoare a legii penale temporare să fie determinat prin lege în toate cazurile, inclusiv în ipoteza încetării situației care a impus adoptarea sa.

În consecință, propunem completarea articolului 7 cu un alineat nou, alin. (3), cu următorul cuprins:

"(3) Dacă legea penală temporară nu prevede data ieșirii din vigoare, aceasta se aplică infracțiunilor săvârșite până la data intrării în vigoare a legii care constată încetarea situației care a impus adoptarea sa."

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

La art. 15 alin. (1), „vinovăția” și „imputabilitatea” sunt prezentate ca două trăsături esențiale distincte ale infracțiunii, fapt care este eronat întrucât „imputabilitatea” presupune tocmai „săvârșirea cu vinovăție” a unei fapte prevăzute de legea penală.

În aceste condiții, se impune eliminarea referirii la imputabilitate, sens în care propunem reformularea alin. (1), după cum urmează:

„(1) Infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, nejustificată și săvârșită cu vinovăție.”

Corespunzător, pentru consecvență terminologică, se impune modificarea denumirii Capitolului III al aceluiași Titlu, din „Cauzele de neimputabilitate” în „Cauzele care înlătură vinovăția”, precum și a dispozițiilor art. 23 – 31 din același capitol prin înlocuirea referirilor la neimputabilitate cu o formulă care să vizeze expres inexistența vinovăției.

La art. 19 alin. (2) și art. 20 alin. (2), pentru definirea legitimei apărări și a stării de necesitate este folosită sintagma „*interes general*”, fără a fi reglementată o definiție legală a acestei sintagme.

Pentru evitarea unor interpretări neunitare a acestor prevederi, apreciem că este necesar ca în cuprinsul Titlului X – „*Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală*” – să fie definit și termenul de „*interes general*”.

În consecință, propunem completarea Titlului X cu un articol nou, cu următorul cuprins:

“Prin “interes general” se înțelege interesul care vizează satisfacerea nevoilor comunitare, ordinea de drept și democrația constituțională.”

La art. 35 alin. (1), considerăm că se impune renunțarea la condiția unicității de subiect pasiv cerută pentru existența infracțiunii continuate și menținerea concepției actualului Cod penal cu privire la infracțiunea continuată.

La art. 51 alin. (1), considerăm că reglementarea inițială a proiectului care viza împiedicarea „consumării” infracțiunii era mai potrivită, pentru acuratețea exprimării, decât formularea actuală care vizează „împiedicarea infracțiunii”.

În consecință, propunem reformularea alin. (1), după cum urmează:

„(1) Participantul nu se pedepsește dacă denunță în timp util săvârșirea infracțiunii astfel încât să poată fi împiedicată consumarea acesteia, sau dacă împiedică el însuși consumarea infracțiunii.”

La art. 57, propunem reformularea textului, după cum urmează:

„Dacă până la data pronunțării hotărârii definitive de condamnare inculpatul a împlinit vârsta de 65 de ani, în locul detențiunii pe viață i se aplică pedeapsa închisorii pe timp de 30 de ani și pedeapsa interzicerii unor drepturi pe durata ei maximă.”

La art. 66 alin. (5), având în vedere că trimiterea la „lit. n) - o)” vizează de fapt numai literele n) și o), propunem, pentru acuratețea tehnicii legislative, ca această trimitere să fie realizată cu utilizarea sintagmei „lit. n) și o)”.

La art. 70, propunem reformularea alineatului (3), după cum urmează:

„(3) Publicarea hotărârii definitive de condamnare se face pe cheltuiala persoanei condamnate, fără a se dezvălui identitatea altor persoane.”

Sintagma „în afara celor cărora li se aplică această pedeapsă” este inutilă, fiind evident că „identitatea altor persoane” nu vizează și identitatea persoanei condamnate. Pe

de altă parte, această sintagmă este și nepotrivită întrucât în cuprinsul art. 70 nu se face referire la o „pedeapsă”.

La art. 80 alin. (2) lit. a), trimiterea la art. 41 lit. a) și b) este eronată întrucât în noua redactare a Proiectului, rezultată din dezbaterile purtate în cadrul Comisiei speciale constituită la nivelul Parlamentului, aceasta trebuie să vizeze dispozițiile art. 42 lit. a) și b) în care sunt reglementate în prezent condamnările care nu atrag starea de recidivă.

La art. 85 alin. (3) și (4), semnalăm existența unor erori de reglementare, determinate de faptul că, ulterior stabilirii conținutului acestor alineate potrivit dezbaterilor purtate în cadrul Comisiei speciale constituite la nivelul Parlamentului, a fost operată o modificare în structura alineatului (2) – fiind eliminată, justificat, obligația ce se regăsea în Proiect la lit. c) - cu consecința modificării corespunzătoare a reglementării literelor ulterioare, fără însă a fi modificate corespunzător și trimiterile din alineatele (3) și (4). Totodată, justificat, a fost modificată reglementarea inițială a Proiectului, astfel încât, pentru dispunerea obligației de a se supune măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală, nu mai este necesară consultarea serviciului de probațiune.

În consecință, se impune modificarea alineatelor (3) și (4), după cum urmează:

„(3) Pentru stabilirea conținutului obligațiilor prevăzute în alin.(2) lit. a) - c) instanța va consulta serviciul de probațiune, care este obligat să formuleze recomandări în acest sens.

(4) Când stabilește obligația prevăzută la alin. (2) lit. e), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei. ”

La art. 86 alin. (2), apreciem că serviciul de probațiune nu deține mijloacele operative necesare pentru a asigura efectiv supravegherea obligației prevăzută de art. 85

alin. (2) lit. e); de altfel, aceeași problemă a primit o rezolvare diferită în art. 102 alin. (2), potrivit căruia, verificarea aceleiași obligații este în sarcina „organelor abilitate”.

Pentru aceste motive, propunem modificarea alin. (2) al art. 86, după cum urmează:

„(2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în art. 85 alin. (2) lit. a) - c) și alin. (5) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în art. 85 alin. (2) lit. d) - j) se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora.”

La art. 86 alin. (3), asemănător art. 85 alin. (3) și (4), după eliminarea obligației ce se regăsea în Proiect la art. 85 alin. (2) lit. c), nu a mai fost modificată corespunzător și trimiterea din acest alineat.

În consecință, propunem modificarea alin. (3) al art. 86, după cum urmează:

„(3) Serviciul de probațiune va lua măsurile necesare pentru a asigura executarea obligațiilor prevăzute în art. 85 alin. (2) lit. a) - d), într-un termen cât mai scurt de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.”

La art. 98, actuala redactare a alineatului (1) poate fi de natură să determine interpretarea potrivit căreia pedeapsa se consideră executată dacă nu s-a dispus, până la expirarea termenului de supraveghere, revocarea suspendării sau nu s-a descoperit, în același termen, o cauză de anulare; o asemenea interpretare nu ar fi în spiritul reglementării și chiar ar contraveni prevederilor art. 88 și 89 din Proiect, potrivit cărora revocarea și anularea pot fi dispuse chiar și după expirarea termenului de supraveghere.

Pentru evitarea unei astfel de interpretări, propunem reformularea alin. (1) asemănător art. 90 alin. (1), după cum urmează:

„(1) Dacă cel condamnat nu a săvârșit o nouă infracțiune până la expirarea termenului de supraveghere, nu s-a dispus revocarea suspendării executării pedepsei sub

supraveghere și nu s-a descoperit o cauză de anulare, pedeapsa se consideră executată."

La art. 101 alin. (3) – (6) și art. 102 alin. (2) și (3), asemănător art. 85 alin. (3) și (4), după eliminarea obligației ce se regăsea în Proiect la art. 101 alin. (2) lit. b), nu au mai fost modificate corespunzător și trimiterile din aceste dispoziții.

În consecință, se impune modificarea art. 101 alin. (3) – (6), după cum urmează:

„(3) Obligațiile prevăzute în alin.(2) lit. c) - g) pot fi impuse în măsura în care nu au fost aplicate în conținutul pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi.

(4) Când stabilește obligația prevăzută la alin. (2) lit. e), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.

(5) Măsurile de supraveghere și obligațiile prevăzute în alin. (2) lit. a) și b) se execută din momentul acordării liberării, pe o perioadă egală cu o treime din durata termenului de supraveghere, dar nu mai mult de 2 ani, iar obligațiile prevăzute în alin.(2) lit. c) - g) se execută pe toată durata termenului de supraveghere.

(6) Pentru stabilirea conținutului obligațiilor prevăzute în alin. (2) lit. a) și b) instanța va consulta serviciul de probațiune, care este obligat să formuleze recomandări în acest sens."

De asemenea se impune modificarea art. 102 alin. (2) și (3), după cum urmează:

„(2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în art. 101 alin. (2) lit. a) și b) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în art. 101 alin. (2) lit. c) – g), se face de organele abilitate care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora.

(3) Supravegherea obligației prevăzută în art. 101 alin. (2) lit. e) poate fi realizată și printr-un sistem electronic de supraveghere, în condițiile prevăzute de legea specială."

La art. 115 alin. (2), considerăm că trimiterea la art. 113 trebuie înlocuită cu o trimitere la art. 114, care reglementează condițiile în care instanța poate alege între măsurile educative neprivative de libertate și cele privative de libertate; în acest sens, invocăm și o trimitere corect făcută, cu privire la un aspect asemănător, de art. 129 alin. (1).

La art. 121 alin. (1), considerăm că ar fi trebuit menținută obligația de a frecventa „unul sau mai multe programe de reintegrare socială organizate sau coordonate de serviciul de probațiune”, obligație care se regăsea în Proiectul inițiat de Ministerul Justiției. De altfel, această obligație este reglementată de alte dispoziții ale Proiectului (art. 85, art. 101) iar rațiunea reglementării ei în aceste dispoziții se regăsește pe deplin și pentru situația minorului căruia i s-a aplicat o măsură educativă neprivativă de libertate

În acest sens, propunem completarea alin. (1), după cum urmează:

„(1) Pe durata executării măsurilor educative neprivative de libertate, instanța poate impune minorului una sau mai multe dintre următoarele obligații:

- a) să urmeze un curs de pregătire școlară sau formare profesională;
- b) să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială organizate sau coordonate de serviciul de probațiune;
- c) să nu depășească, fără acordul serviciului de probațiune, limita teritorială stabilită de instanță;
- d) să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- e) să nu se apropie și să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu participanții la săvârșirea infracțiunii ori cu alte persoane stabilite de instanță;
- f) să se prezinte la serviciul de probațiune la datele fixate de acesta;
- g) să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală.”

La același articol, cu referire la alin. (2) și numai pentru situația în care nu va fi însușită completarea propusă pentru alin. (1), semnalăm faptul că asemănător art. 85 alin. (3) și (4), art. 101 alin. (3) – (6) și art. 102 alin. (2) și (3) - după eliminarea obligației ce se regăsea în Proiect la art. 122 alin. (1) lit. b) – a cărei reintroducere, în parte, o propunem la alin. (1) - nu a mai fost modificată corespunzător și trimiterea din acest alineat. Prin urmare, s-ar impune modificarea alineatului (2) al art. 122, după cum urmează: „(4) Când stabilește obligația prevăzută la alin. (1) lit. d), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.”

La art. 134 alin. (1), considerăm că vârsta de 13 ani trebuie înlocuită cu 14 ani, pentru a se asigura corelarea cu art. 113 la care s-a stabilit că minorul răspunde penal de la vârsta de 14 ani.

La art. 145 alin. (2), pentru considerentele prezentate la art. 70 alin. (3), propunem reformularea textului, după cum urmează:

„(2) Prin afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare nu poate fi dezvăluită identitatea altor persoane.”

Referitor la **regimul sancționator** consacrat de Partea specială, apreciem că în cazul unor infracțiuni grave (infracțiunile de corupție, unele infracțiuni săvârșite cu violență, infracțiunile privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile), acesta a fost atenuat nejustificat și că ar trebui menținute limitele de pedeapsă consacrate de reglementările în vigoare în prezent.

În același context, constatăm că pentru toate infracțiunile de corupție Proiectul prevede aceeași pedeapsă principală, respectiv închisoarea de la 2 la 7 ani. Având în

[REDACTED] [REDACTED]
vedere pericolul social diferit al acestor infracțiuni, apreciem că și tratamentul sancționator trebuie să fie diferit, fapt ce impune modificarea limitelor de pedeapsă, în raport cu pericolul social generic al fiecăreia dintre aceste infracțiuni.

La art. 193 alin. (2), condiția evaluării prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile, trebuie să vizeze, pentru identitate de rațiune, și ipoteza afectării sănătății unei persoane, nu doar ipoteza producerii unor leziuni traumatice. Redactarea actuală a alin. (2) este de natură a genera dificultăți în aplicarea alin. (1) și (2) ale acestui articol.

Menționăm că în reglementarea inițială a Proiectului condiția îngrijirilor medicale pentru vindecare era circumscrisă ambelor ipoteze.

În consecință, propunem modificarea alin. (2), după cum urmează:

„(2) Fapta prin care se produc leziuni traumatice sau este afectată sănătatea unei persoane, a căror gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani sau cu amendă.”

Corespunzător, propunem modificarea art. 194 alin. (1) lit. b), după cum urmează:

„b) leziuni traumatice sau afectarea sănătății unei persoane, care au necesitat pentru vindecare mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale;”

La art. 224 alin. (1), sintagma „3 luni la un 2 ani” trebuie înlocuită cu sintagma „3 luni la 2 ani”.

La art. 229 alin. (3) considerăm că, în raport de concepția Proiectului asupra limitelor speciale ale pedepselor, pedeapsa cu închisoarea de la 3 la 12 ani este, în mod evident, exagerată.

Mai mult, această pedeapsă este de natură a genera o serioasă inconsecvență de tratament sancționator între furt și tâlhărie; luarea unora dintre bunurile menționate în

alin. (3) printr-o faptă de tâlhărie în condițiile art. 233 și art. 234 alin. (1) ar urma să fie sancționată mai blând decât simpla lor sustragere, fapt, evident, illogic.

În consecință, propunem fie sancționarea furtului calificat reglementat de alin. (3) cu pedeapsa închisorii de la 2 la 7 ani, fie, mai potrivit, eliminarea alineatului (3).

La art. 272 alin. (2), pentru acuratețea reglementării propunem înlocuirea sintagmei „*pentru care intervine împăcarea*” cu sintagma „*pentru care împăcarea înlătură răspunderea penală*”.

La art. 276, apreciem drept excesivă condiția ca abaterea disciplinară să fie „gravă”. O astfel de condiție poate genera dificultăți de interpretare și aplicare, mai ales că actele normative care reglementează abaterile disciplinare nu disting între abateri grave și abateri mai puțin grave.

Considerăm că referirea la săvârșirea unei abateri disciplinare, indiferent de gravitatea acesteia, trebuie să fie suficientă pentru angajarea răspunderii penale în condițiile art. 276, dacă sunt îndeplinite și celelalte condiții ale norme de incriminare.

În consecință, propunem modificarea art. 276, după cum urmează:

„ Fapta persoanei care, pe durata unei proceduri judiciare în curs, face declarații publice nereale referitoare la săvârșirea, de către judecător sau de organele de urmărire penală, a unei infracțiuni sau a unei abateri disciplinare legată de instrumentarea respectivei cauze, în scopul de a le influența sau intimida, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă. ”

La art. 287 alin. (1), considerăm că reglementarea de la lit. a) nu asigură o acoperire completă a situațiilor care pot apărea în practică. Pentru eliminarea acestui neajuns, propunem modificarea lit. a), după cum urmează:

„a) obstrucționare în orice mod a executării hotărârii judecătorești de către

organul de executare;"

De asemenea, arătăm că includerea în cuprinsul lit. g) a expresiei „de către o persoană căreia îi este opozabilă hotărârea”, face ca incriminarea să fie ineficientă și ușor de eludat, fapta putând fi comisă de apropiați ai părții obligate prin hotărâre și cărora aceasta nu le este opozabilă în mod direct, astfel că este necesară eliminarea expresiei menționate.

La art. 444 lit. c), considerăm că exemplificarea *“cum sunt gloanțele al căror înveliș dur nu acoperă în întregime mijlocul sau sunt perforate de incizii”*, trebuie eliminată, fiind nepotrivită în raport cu exigențele de tehnică legislativă.

În consecință, propunem modificarea art. 444, după cum urmează:

“Art. 444 Utilizarea de mijloace interzise în operațiunile de luptă

Fapta persoanei care, în cadrul unui conflict armat, cu sau fără caracter internațional:

- a) utilizează otravă sau arme cu substanțe otrăvitoare;*
- b) utilizează gaze asfixiante, toxice sau asimilate și orice lichide, materii sau procedee similare;*
- c) utilizează gloanțe care se dilată sau se aplatizează cu ușurință în corpul uman, se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.”*

De asemenea, semnalăm faptul că în reglementarea Proiectului s-au strecurat mai multe erori de tehnoredactare care trebuie îndreptate.

Totodată, menținem și celelalte observații prezentate în avizul acordat anterior asupra proiectului Codului penal, la solicitarea Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești, în măsura în care nu au fost însușite.

Președinte,

Judecător Viorel Virgil Andreies